

στην σφήκος. Μὴ ἀπατάσθε ὡσαύτως μήτε ἐκ τοῦ ὠραίου ὑφάσματος τοῦ χιτῶνός των, μήτε ἐκ τῶν πολυπληθῶν δακτυλίων οἵτινες καλύπτουσι τοὺς δακτύλους των. Πολὺ εἰσχωροῦσι παρὰ ταῖς γυναῖξι, ἐπὶ προσχήματι ἔρωτος, ψευδοῦς ὁμως, ἐπειδὴ πᾶν ὅ,τι λέγουσι νῦν εἰς ταύτην, τὸ εἶπον ἤδη χιλιάκις εἰς ἄλλας, αἱ δὲ διαβεβαιώσεις αὐτῶν δὲν ἀναπαύονται ἐπὶ οὐδενὸς μονίμου αἰσθήματος, καὶ ἐν μιᾷ λέξει οὗτοί εἰσιν ἔλληνες! Οἱ ἀναστεναγμοὶ των πρὸς μόνον τὸ βαλάντιόν σας ἀπευθύνονται.»

Δὲν νομίζετε ὅτι ἀκούετε τὸν Μολιέρον ὁμιλοῦντα περὶ «τῶν ὠραίων ὀφθαλμῶν» τοῦ κιβωτίου τοῦ Παγραγον; Εἶχε δὲ πάντοτε, τὸ πρόσωπον περὶ αὐτὸ ὁμιλοῦμεν, ὅλως ἰδιάζον προτέρημα νὰ ἐκβάλλῃ τοὺς κύβους οἵτινες τῷ ἤρεσκον.

Κατ' ἀρχὰς προσεποιεῖτο ὅτι χάνει «ρίπτων κατὰ πολλὰς ἐπαναλήψεις τὸν κύβον τοῦ κυνός». Εἶτα δὲ, ἀποκαταστάσης ἅπαξ τῆς ἐμπιστοσύνης, εἶχεν ἤδη ἐξαργυρώσει κέρδη παμμεγέθη οὐχὶ ὁμως λίαν ἐπιτηδείως ὅπως μὴ παρατηρηθῇ ἐπὶ τέλους ὅτι μετεχειρίζετο προπαρεσκευασμένους κύβους. Ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει ἐξερράγη ἡ θύελλα ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας διεκρίναμεν τὰς κραυγὰς ταύτας «ἀπόδος ἡμῖν τὰ χρήματα!» ἐκπεμπομένας ὑπὸ τῶν νεαρῶν θυμάτων ἅπερ εἶχεν ἀπογυμνώσει.

Εὐνόητον ὅτι μετὰ τοιοῦτο δυστύχημα δὲν ἦτο πλέον δυνατὴ ἡ διατήρησις τῆς συναναστροφῆς, ὥστε αἱ αἰθουσαι πάραυτα ἐγένοντο ἔρημοι, ἀλλ' ὑπομονή. Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦναι μία καλὴ δίκη, εἰς ἣν θὰ ἀναμιχθῶσιν οἱ δικηγόροι, ὥστε ὅσον οὐπω ἐκ τῶν αὐτῶν κραυγῶν «ἀπόδος ἡμῖν τὰ χρήματα», θὰ ἀντηχῇ ἅπαν τὸ μέγαρον.

(Ἐκ τοῦ Journal pour tous.)

μετάφρασις Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΒΑΚΗ

Ο ΕΓΩΙΣΜΟΣ ΠΑΝΤΟΥ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΟΜΗΣ ΚΟΛΟΚΥΘΑΣ, ἀναμένων εἰς μάτην κομητεῖαν καὶ θεοπτωχός.

ΚΥΡΙΟΣ ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ, μεγαλέμπορος νεόπλουτος.

ΚΥΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ, γραφεὺς τοῦ Χονδρέλλου.

BIRGINIA, ἡζλαμηπόλας τῆς δεσποινίδος Χονδρέλλου.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ, θαλαμηπόλος τοῦ Χονδρέλλου.

ΛΗΟΛΛΩΝ, μαῦρος ὑπηρέτης τῆς οἰκίας.

ΔΥΟ ΠΤΩΧΟΙ, εἰς τυφλὸς καὶ εἰς χωλός.

(Ἡ σκηνὴ εἰς Παρίσιους.)

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(Ὁ Χονδρέλλος εἶναι εἰς τὸ γραφεῖόν του. Ὑπάρχει εἰς τὴν γωνίαν θερμάστρα ἡ ὁποία μόλις ἔχει πυρὰν, ἂν καὶ ὁ μὴν ἦναι μάρτιος. Παρέκει ἐν παράθυρον βλέπον εἰς κήπον.)

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. (Μόνος κρατῶν ἀπесφραγισμένην ἐπιστολήν.) Ἴδού τρομερὸν συμβάν... δύο ἄνθρωποι φονευμένοι. Αὐτὸ θὰ φέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα ὥστε νὰ ἐκπέσωσιν εἰς τὸ χρηματιστήριον αἱ ὑποθέσεις τῆς ἐταιρίας ταύτης. Μάλιστα καθὼς ἔλαβον καὶ τὸ φρόνιμον μέτρον νὰ στείλω πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὰς ἐφημερίδας περιγραφὴν παριστάσαν ἔτι σπουδαιότερον τὸ συμβάν καὶ ὡς λίαν θορυβώδες... Εἴκοσι ἄνθρωποι φονευμένοι, μέιναντες νεκροὶ εἰς τὸν τόπον... αὐτὸ θὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἐκπεσμόν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀληθεῖς εἰδήσεις δὲν θὰ δημοσιευθῶσιν εἰμὴ τὸ ἑσπέρας, θὰ γίνῃ ἀντίθετος μεταβολὴ πνευμάτων. Διπλὸν ἐγὼ πρέπει νὰ ἀγοράσω ὠφελούμενος τοῦ ἐκπεσμοῦ, καὶ νὰ πωλήσω τὸ ἑσπέρας. Ἐὰν αὐτὸ τὸ δυστύχημα, αὐτὸ τὸ ἐξαίσιον δυστύχημα δὲν με κάμῃ νὰ κερδίσω ἑκατὸν χιλιάδας τάλληρα ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων, τότε εἰς τί δύναιμι νὰ ὑπερηφανευθῶ;... Ναί!... Αὐτὸ εἶναι καὶ λέγεται ἐπι-

χειρήσεις. Τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι κατέστρεψα τὸ ἥμισυ τῆς ζωῆς μου νὰ κάμω μίαν εὐτελῆ περιουσίαν ἀσχολούμενος εἰς μικρὸν ἐμπόριον ὡς εἴπωμεν καὶ με τιμιότητα.

(Εἰσέρχεται ὁ Εὐσέβιος).

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ. — Ὁ κύριος κόμης Κολοκύθας ζητεῖ τὴν ἄδειαν εἰς τὴν δύναται νὰ λάβῃ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Κύριον.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. — Ὁ κόμης Κολοκύθας (μὲ ἀπορίαν) ὁ ἴδιος προσωπικῶς... ἐδῶ... βέβαια ναί. Ἀλλὰ δός μοι τὸ φόρεμα τῆς ἐθιμοταξίας. Δὲν εἰμπορῶ νὰ τὸν δεχθῶ μὲ αὐτὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ γραφείου. Καὶ διατὶ ὅχι; ἀλλ' ἔχω ἐπίσης καὶ παντοφύλες καὶ πανταλόνι τῆς πρωίας. Μὲ χρειάζεται ἐν τέταρτον διὰ νὰ ἐτοιμασθῶ. (Πρὸς τὸν θαλαμηπόλον). Παρακάλεσε τὸν κύριον κόμητα νὰ εἰσέλθῃ.

(Ὁ θαλαμηπόλος ἐξέρχεται. Ὁ Χονδρέλλος, συγκεκινημένος, συνδουλίζει τὸ πῦρ τῆς θερμάστρας, ῥίπτει ἐντὸς πλείονα τοῦ δέοντος ξύλα, πλησιάζει δύο πολυθρόνας εἰς τὴν θερμάστραν, ἀνοίγει ταχέως τὴν βιβλιοθήκην, λαμβάνει, δῆθεν ὅτι ἀνεγίνωσκε, βιβλίον χρυσοδεδεμένον καὶ κάθηται παρὰ τὴν πυράν. Ὁ Εὐσέβιος ἀγγέλλει ὑψηλῶς: Ὁ κύριος κόμης Κολοκύθας! Ὁ Χονδρέλλος προχωρεῖ πρὸς τὸν εἰσερχόμενον, ἀφοῦ πρῶτον ἀπέθεσε τὸ βιβλίον ἐπὶ τῆς τραπέζης).

ΣΚΗΝΗ Γ΄.

ΚΟΜΗΣ. ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. — Θὰ μὲ συγχωρήσετε, κύριε κόμη, εἰς τὴν σῶς δέχωμαι ἐνδεδυμένος τόσον ἀμελῶς... βεβαίως εἰς τὴν ἡδυνάμην νὰ φαντασθῶ ὅτι θὰ εἶχον τὴν τιμὴν...

ΚΟΜΗΣ. — Καλὲ ἀστειεύεσθε; καὶ μήπως δὲν εἶμαι καὶ ἐγὼ μὲ μπότες καὶ με κοντὸν παλτὸν, ὡς Λευῖτης καθὼς ἔλεγον ἄλλοτε; Εἴσθε πολὺ καλὰ, ἀκριβέ μου κύριε.

(Ὁ Χονδρέλλος ὁδηγεῖ τὸν κόμητα νὰ καθήσῃ εἰς τὴν ἐτέραν πολυθρόναν καὶ ῥίπτει καὶ ἄλλα ξύλα εἰς τὴν θερμάστραν).

ΚΟΜΗΣ. (Καθίσας) — Ἦλθατε εἰς τὸν οἶκόν μου χθὲς τὸ ἑσπέρας. Εἶχα μεταβῇ εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὅπου εἶχα σχεδὸν ἓνα αἰῶνα νὰ ὑπάγω, καὶ ὁ βασιλεὺς εἶχε τὴν καλοσύνην νὰ τὸ παρατηρήσῃ. Μὲ εἶπεν ἅμα μὲ εἶδε. — «Λοιπὸν, κόμη Κολοκύθα, ἐπανέρχεσθε ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην καὶ δὲν σᾶς εἶδομεν τὴν ἐβδομάδα ταύτην;» — Ἡ ἀλήθεια εἶναι, φίλε μου, ὅτι ἀποφεύγω τὴν αὐλήν. Ὁ βασιλεὺς, εἶναι ἀληθὲς, μὲ δίδει μὲ λόγια ὅλα τὰ εἶδη τῆς πρεπούσης ἐκτιμήσεως, μάλιστα δύναμαι νὰ εἴπω φιλίας. Αὐτὴ ἡ λέξις συγχωρεῖται εἰς μίαν οἰκογένειαν ὡς τὴν ἰδικήν μου. Ὁ Φραγκίσκος ὁ πρῶτος ἔλεγε: «Βασιλεὺς, πρίγκηψ, μαρκέσιος, εἴμεθα ὅλοι εὐγενεῖς.» Ἡ οἰκογένειά μου εἶναι ἐπίσης ἀρχαία ὡς ἡ τῶν βασιλέων... καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν εἰς τὸ δένδρον τῆς κεφαλᾶς ἐστεμμένους, δὲν ἀριθμεῖ ἐπίσης οὔτε τρελοὺς, οὔτε βλάκας, οὔτε ἐγκληματίας. Ἐξάπτομαι ὀλίγον ἀλλ' ἔχω δίκαιον.

(Ὁ Χονδρέλλος ῥίπτει καὶ ἕτερα ξύλα εἰς τὴν πυράν). Εἶναι σκληρὸν νὰ βλέπῃ τις ἓνα ἀπόγονον μιᾶς οἰκογενείας, ἣτις ὑπῆρξεν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον στήριγμα τοῦ θρόνου, νὰ μὴ δύναται νὰ καταλάβῃ μίαν καὶ αὐτὸς διοίκησιν διὰ νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ὑποθέσεις του. ἐζήτησα μίαν, καὶ ὁ ὑπουργὸς μ' ἀπήντησεν ὅτι δὲν ὑπάρχει κενὴ οὐδεμία διοικήσεις ἐπαρχιακῇ. Καὶ σᾶς παρακαλῶ! εἰς ποῖον τὸ λάθος; ἀπήντησα.

(Ἀρχίζει νὰ κάμνῃ τόση ζέστη ὥστε ὁ κόμης μακρύνεται ὀλίγον τῆς θερμάστρας. Ὁ Χονδρέλλος ἡτοιμάζετο νὰ ῥίψῃ καὶ ἄλλα ξύλα).

Μὰ, ἀκριβέ μου φίλε, μὴ ῥίπτῃς

πλέον ξύλα εἰς τὴν φωτιά. Ἐὰν ἀληθῶς ἀγαπᾶτε τοὺς φίλους σας, δύναται τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι τοὺς ἀγαπᾶτε ψημένους. Ἀποκρίνομαι λοιπὸν εἰς τὸν ὑπουργόν· «Ποῖος πταίει; Πῶς ἡ βασιλεῖα, ἣτις ὀφείλει νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα, παραβλέπει τὰ δικαιώματα τῆς πρεπούσης ἀνταμοιβῆς εἰς τὴν εὐγένειαν μὲ τοιοῦτον τρόπον καὶ δὲν παραχωρεῖ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δὲν τῆς κοστίζει τίποτε ἀλλὰ πίπτει μόνον εἰς τὴν ῥάχιν τῶν ἐπαρχιῶν; Ὁ βασιλεὺς δὲν σκέπτεται ὅτι ἐγκαταλείπων τὰ δικαιώματά μας ἐγκαταλείπει τὰ ἰδικά του. Ὁ βασιλεὺς εἶναι εὐγενὴς καθὼς ἡμεῖς. Ὁ βασιλεὺς εἶναι εἰς τοῦ κύκλου μας ἐκπληρῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ βασιλέως. Αὕτη εἶναι ἡ μόνη διαφορά. Ὁ ἱππότης βασιλεὺς Φραγκίσκος ὁ πρῶτος μὲ ποίαν χάριν ἔλεγε «Πρύσεξον νὰ ἀποφεύγῃς πάντοτε τὴν ἐνέργειαν ἣτις δύναται νὰ ῥίψῃ τὴν εὐγένειαν εἰς τοὺς κύκλους τῆς ἰσότητος μετὰ τῶν λοιπῶν.» Ἀλλὰ οἱ κόλακες χαλοῦν τοὺς βασιλεῖς, καὶ ἐπὶ τέλους τοὺς κάμνουν νὰ πιστεύσουν ὅτι εἶναι ἀπὸ ζύμην ἀνωτέραν τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων.» Ἀλλὰ αὐτὰ εἶναι περιττά, ἅς τ' ἀφήσωμεν. Ἦλθες λοιπὸν νὰ μὲ ἴδῃς χθὲς διὰ νὰ συνεννοηθῶμεν διὰ τὴν ὑπόθεσιν περὶ ἧς καὶ ἄλλοτε ἐκάμαμεν λόγον.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Περὶ τοῦ γάμου τῶν τέκνων μας.

ΚΟΜΗΣ. Ναί! περὶ τῆς ἐν λόγῳ ἐνώσεως τοῦ ὑποκόμητος υἱοῦ μου καὶ τῆς κόρης Χονδρέλλου. Καθόσον ἀφορᾷ τὴν προίκα εἶμεθα σχεδὸν σύμφωνοι.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Δηλαδή, ἐκάμα ὅ,τι ἠθέλησατε, σὰς τὰ ἔδωκα ὅλα.

ΚΟΜΗΣ. Καὶ βεβαίως, ὅταν ὁ ὑποκόμης δίδῃ ὅλην του τὴν εὐγένειαν, θὰ ἦτο λίαν ἀλλόκοτον νὰ διστάσετε εἰς τὸ νὰ παραχωρήσετε ὅλον τὸ χρηματικόν σας· ἐξ ἄλλου δὲν ἦτο καὶ τῆς θέσεώς μας νὰ ἀσχολούμεθα εἰς ἄρθρα καὶ λεπτομερείας ὡς τοὺς προμηθευτάς. Δι' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως ἔγινεν ἐν ἄρθρον μόνον. Ὡς πρὸς τοῦτο λοιπὸν εἶμεθα σύμφωνοι. Ἀλλ' εἶναι καὶ τινες ἄλλαι συμφωνίαι

τὰς ὁποίας θέλω σὰς εἰπεῖ καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἦλθον νὰ σὰς ἴδω sans facon.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εἶναι μεγάλη τιμὴ τὴν ὁποίαν μὲ κάμνετε.

ΚΟΜΗΣ. Ὁ ὑποκόμης θὰ καθήσῃ εἰς τὸν οἶκόν μου μετὰ τῆς συζύγου του, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν θὰ κάμνωμεν ἓνα καλὸν γεῦμα οἰκογενειακόν... ἐννοεῖς γεῦμα ἰδιωτικόν. Αὐτὰς τὰς ἡμέρας θὰ εἶμεθα μεταξὺ μας καθὼς καλοὶ φίλοι.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εἰσθε πολὺ καλός.

ΚΟΜΗΣ. Ἐχετε τὰς συνηθείας σας, ἔχομεν τὰς ἐθιμοταξίας μας. Ὑπάρχουν εἰς τὴν τάξιν μας ἄνθρωποι οἵτινες δὲν δύνανται, ἐπειδὴ δὲν ἠξεύρουν, νὰ περιποιηθοῦν, νὰ ἐκτιμήσουν ὅλα τὰ καλὰ προτερήματα, ὅλας τὰς ἀρετὰς τὰς ὁποίας ὑμεῖς καὶ ἡ κυρία Χονδρέλλου κατέχετε. Προτερήματα καὶ ἀρετὰς κατ' ἐμὲ λίαν σεβαστάς, χωρὶς νὰ δύναται τις νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ἔχετε συμπεριφορὰν ἐπάνω κάτω... ἐννοεῖτε ἐκτιμωμένην, καὶ μίαν γέννησιν ἐπάνω κάτω (βήχει τεχνικῶς) σπουδαίαν. Τὰ γνωρίζομεν, κύριέ μου, ὅλα· ἀλλ' εἶναι εἰς τὰς σχέσεις μας, καὶ μεταξὺ ἀκόμη τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας μας, τινὲς λίαν ἐπίμονοι εἰς τὴν εὐγένειαν τῆς οἰκογενείας μας ἣτις, εἶναι ἀληθὲς, εἶναι μία τῆς ἀρχαιοτέρων τῆς Γαλλίας, τινὲς, οἵτινες δὲν ἐβάδισαν μὲ τὴν πρόοδον τῆς ἐποχῆς, καὶ ἔχουν τινὰς προλήψεις. Ἐννοεῖς ὅτι δὲν δύναται τις νὰ δυσανεστηθῇ μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἀφ' ἑτέρου δὲν θὰ ὑποφέρω ὥστε νὰ τολμήσῃ τις, ἔστω καὶ ὁ ἐξάδελφός μου πρίγκηψ ἀρχιεπίσκοπος, ἔστω καὶ ὁ θεῖός μου ὁ δούξ Κορράδος, νὰ λείψῃ ἀφ' ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν κυρίαν Χονδρέλλου...

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Δηλαδή θέλετε νὰ βλέπωμεθα ἀπὸ τὴν κλειδωνότρυπαν, κρυφίως.

ΚΟΜΗΣ. Ἀπ' ἐναντίας μὲ ὅλην τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ...

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ἀς τελειώνωμεν, κύριε κόμη, δὲν ὑπάρχει τίποτε τούτου ἀπλούστερον. Ἡ κυρία Χονδρέλλου Δεζωλναὶ καὶ ἐγὼ πηγαίνομεν μόνον ὅπου μᾶς ζη-

τοῦν καὶ ὅπου δὲν μᾶς κρύπτουν. Δὲν θὰ ὑπάγωμεν ποτὲ εἰς τὸν οἶκόν σας. Ἡ θυγάτηρ μας θὰ ἔρχεται νὰ μᾶς βλέπῃ, ὁ υἱός σας θὰ ἦναι ὁ ἀγαπητός μας ὅταν τὴν συνοδεύῃ.

ΚΟΜΗΣ. Βλέπεις ἐκεῖ... Ἰδοὺ ἐπῆρε ἀέρα... Ἀλλ' ὄχι! Ἡ κόμησσα καὶ ἐγὼ δὲν θὰ θελήσωμεν ποτὲ νὰ χάσωμεν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς βλέπωμεν. Ὅ,τι λέγω εἶναι διὰ σᾶς. Ἐξ ἄλλου ἡ κόρη σας δὲν θὰ εὐκαιρῇ νὰ σᾶς βλέπῃ τόσων συχνά. Αὕτη θὰ ἔχῃ πλέον νέα καθήκοντα, νέους τρόπους νὰ σπουδάσῃ, νὰ γυμνασθῇ. Ἡ φύσις τῆς ἐπιβάλλει ἐπίσης καὶ τινὰς προσφιλεῖς φροντίδας· ἐπ' αὐτοῦ μάλιστα τοῦ ἀντικειμένου ἔχω νὰ σᾶς κάμω τινὰς παρατηρήσεις. Θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ βαπτίσωμεν τὰ τέκνα.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Κύριε κόμη, μήπως νομίζετε ὅτι δὲν εἴμεθα χριστιανοί; Πολὺ καλὰ, φθάνει ἕως ἐδῶ· μᾶς ἐκλαμβάνετε ὡς ἀνθρώπους μὴ ἔχοντας ἀνατροφὴν.

ΚΟΜΗΣ. Ἀ! ποσῶς! ἀκριβέ μου, ἀπ' ἐναντίας, ἔνεκα τῆς ἰδικῆς μας κακῆς ἀνατροφῆς σᾶς ἐφάνην ὡς δυσπιστῶν. Βέβαια θὰ βαπτίσουν τὰ τέκνα, ἀλλὰ θὰ ἦναι ἀνάγκη νὰ τοῖς δοθῶσιν ὀνόματα.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Χριστὲ καὶ Παναγία μου! Τί περίεργος. Τὰ ὀνόματα τοῦ πάππου καὶ τῆς μάμμης των.

ΚΟΜΗΣ. Σταθῆτε! Εἶναι εἰς τὴν εὐγενῆ καὶ ἀρχαίαν οἰκογένειάν μας ὀνόματά τινα ἱερά, καθιερωμένα. Ὁ πρωτότοκος τῶν ἀρρένων καλεῖται Ῥαῦμόνδος, ἡ πρωτότοκος τῶν θηλέων Ἀδελαῖς.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Τότε, κύριε κόμη, σᾶς ὀνομάζουν Ῥαῦμόνδον;

ΚΟΜΗΣ. Βεβαίως, μάλιστα.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Καὶ ἂν ἦσθε κόρη, θὰ ὀνομάζεσθε Ἀδελαῖς;

ΚΟΜΗΣ. Πρὸς Θεοῦ· ναί!

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Λοιπὸν τότε δὲν εἶναι πλέον ἀνάγκη νὰ ζαλιζώμεθα. Κατὰ τὰ ἔθιμα θὰ ἦσθε ὁ ἀνάδοχος τοῦ πρώτου ἀρρένου, καὶ ἡ σύζυγός μου ἐπίσης. Θὰ τὸ βαπτίσετε δὲ Ῥαῦμόνδον.

ΚΟΜΗΣ. Συγγνώμην. Περὶ ποίων ἐθίμων ὁμιλεῖτε;

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ὅταν λέγω ἔθιμα, νομίζω ὅτι εἶπον παρὰ πολὺ μάλιστα· μόνη αὕτη θὰ ἦναι ἡ διαφορὰ ὅτι δίδουν τὰ ὀνόματα τῶν πάππων συνήθως, ἀλλ' ἀπήντησα καὶ αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγετε. Κολοκύθας ὁ πάππος, Κολοκύθας ὁ υἱός, Κολοκύθας ὁ ἔγγονος καὶ τὰ λοιπά...

ΚΟΜΗΣ. Ἀ! ναί! πολὺ καλὰ... εἶναι ἐν ἔθιμον πατριαρχικὸν καὶ ἔχει καὶ τὸ καλὸν του. Δὲν ἐγνωρίζον αὐτὸ τὸ ἔθιμον. Θὰ ἦναι ἰδιωτικὸν ἔθιμον, τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἔχει τὸ καλὸν του. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἐδῶ ἔχει... διαφορὰν. Αὐτὸ δὲν δύναται νὰ γίνῃ. Ἢδη ἐξέλεξα καὶ τὸν ἀνάδοχον καὶ τὴν ἀνάδοχον. Ἀνάδοχοι θὰ ἦναι ὁ θεῖός μου δούξ Κορράδος καὶ ἡ ἐξαδέλφη μου κόμησσα τῆς Ἀλατοπόλεως.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ὁ κύριος κόμης Κολοκύθας ἔχει καρμίαν ἄλλην προσθήκην νὰ κάμῃ;

ΚΟΜΗΣ. Ναί! καθόσον ἀφορᾷ τὰ τέκνα. Θὰ ἀναλάβω τὴν ἀνατροφὴν των, θὰ σᾶς τὰ φέρουν νὰ τὰ βλέπετε ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ἀλλ' ὄχι συχνά... ἐπειδὴ... δὲν ἠξεύρω πῶς νὰ σᾶς τὸ ἐκφράσω... ἔχετε μίαν ζωηρότητα σεῖς οἱ πολῖται, μίαν οἰκειότητα... εἶναι ἀνάγκη νὰ λάβωσι τὰ τέκνα κάποιους τρόπους. Δὲν λέγω, ἄπαγε! ὅτι οἱ τρόποι σας δὲν εἶναι ἐξαίσιτοι καθὼς καὶ τῆς κυρίας Χονδρέλλου... Ἀ! καλὰ ποῦ τὸ ἐνθυμήθην! τί σημαίνει τὸ Δεζωλναὶ τὸ ὅποιον εἶδον εἰς τὸ ἐπισκεπτήριόν σας,

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εἶναι ὄνομα ἐνὸς δάσους ἰδικοῦ μου.

ΚΟΜΗΣ. Αὕτη ἡ γῆ, αὐτὸ τὸ δάσος, εἶναι ὠρισμένον ὑπὸ τοῦ βασιλέως διὰ τίτλου; ἀνήκει εἰς γῆν μαρκεσίων, κομήτων, βαρώνων; εἶναι τίποτε τέλος πάντων τιτλικόν;

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ὁχι!

ΚΟΜΗΣ. Τοῦτέθεσα. Ἰδὲ αὐτὸ τὸ Δὲ κάμνει ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἰδιώτας, οἵτινες νομίζουν ὅτι εἶναι σημεῖον εὐγενείας. Οἱ εὐήθεις! τοῖς φαίνεται εὐκολον

νὰ τὸ πάrouν ὅταν τοὺς κάμη ὀρεξίς. Κύτταξε τί εἶναι αἱ προλήψεις. Ἐγὼ καὶ σεῖς γελῶμεν δι' αὐτά. Ἀλλ' οἱ χυδαῖοι, ἄνευ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος Δεζωλναί, ὕπερ διὰ σᾶς καὶ ἐμὲ δὲν δεικνύει πλέον τὴν εὐγένειαν, ἀλλ' ἀπλῶς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Χονδρέλλου, θὰ ἐνόμιζον ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ συναφθῇ γάμος μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν μας. Ἡμεῖς ὅμως ὑπὸ τὸ Δεζωλναί θὰ στείλωμεν τὰ προσκλητήρια... Ἡ δεσποσύνη Ῥαλλοῦ, νομίζω;

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Μάλιστα.

ΚΟΜΗΣ. Ποῖος τῆς ἔδωκεν αὐτὸ τὸ ὄνομα; Δὲν μυρίζει ἰδιωτικόν.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εἶναι τῆς μητρός μου τὸ ὄνομα.

ΚΟΜΗΣ. ὦ Θεέ μου! παντοῦ ἔχουν καλὴν ἐκλογὴν. Χαίρω. Ἐλεγον λοιπὸν ὅτι ἡ δεσποσύνη Ῥαλλοῦ Δεζωλναί δύναται νὰ τὸ μεταχειρίζεται... ἔρχεται (κινεῖ τὴν κεφαλὴν). Οἱ ἰδικοὶ μας θὰ γνωρίζουν εἰς τί συνίσταται, ἀλλ' ἡ τιμὴ τῆς οἰκογενείας θὰ ὑψωθῇ ἀπέναντι τῶν ἰδιωτῶν. Θὰ ὑποτεθῇ τὸ ὀλιγώτερον ὅτι ἡ γῆ Δεζωλναί θὰ ᾔηται βαρωνία, καὶ αὐτὸ εἶναι εἰς τὸ κράτος εὐγένεια.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Αὐτὰ εἶναι ὅλα, κύριε κόμη;

ΚΟΜΗΣ. Περιμείνατε ὀλίγον. Ἐλεγον καὶ τι καὶ μὲ διεκόψατε. Ἀ! τὸ ἐνθυμήθην. Ἐλεγον λοιπὸν ὅτι ἡ κυρία Χονδρέλλου καὶ σεῖς, ἔχετε συμπεριφορὰν κατ' ἐμὲ ἐξαισίαν, πλήρη εἰλικρινείας, ἀπλότητος, ἀγαθότητος χωρὶς ἄλλο, τρόπους ὄντως ἀξίων ἀνθρώπων, καθὼς πρέπει φιλέργων, τρόπους τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ, τρόπους οἵτινες ἀποδεικνύουν ἀγαθὴν καρδίαν, ἀλλὰ τὰ τέκνα τοῦ ὑποκόμητος Κολοκύθα προωρισμένα νὰ ζήσωσιν εἰς κύκλον... νὰ ὑπάγουν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν αὐλὴν, ἔχουν ἀνάγκην...

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ἐννοῶ. Ὁ κύριος κόμης φοβεῖται μὴ καὶ τὰ τέκνα τῆς δεσποσύνης Χονδρέλλου δὲν ἀποκτήσουν τὴν συμπεριφορὰν τοῦ πάππου των... Πῶς θὰ κάμετε λοιπὸν ὥστε νὰ μὴν ἀποκτήσωσι τὴν συμπεριφορὰν τῆς μητρός

των, ἥτις μετέχει ὀλίγον τῆς ἰδικῆς μας; Θὰ τὴν ἀποχωρίσετε τῶν τέκνων τῆς;

ΚΟΜΗΣ. ὦ! Αἱ γυναῖκες λαμβάνουν ταχύτατα τὴν συμπεριφορὰν τῆς θέσεώς των. Στοιχηματίζω ὅτι εἰς ἕξ μῆνας, θὰ κατασταθῇ μία δούκισσα τελεία κατὰ τὴν συμπεριφορὰν πρὶν παρέλθωσι τρεῖς μῆνες δὲν θὰ γνωρίζετε τὴν κόρην σας.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Αὐτὰ εἶναι ὅλα, κύριε κόμη;

ΚΟΜΗΣ. Ναί! εἰν με διέλαθέ τι, τὸ ὁποῖον θὰ ᾔηται ἀπλούστατον, ἔχομεν πάντοτε τὸν καιρὸν νὰ συνδιαλεχθῶμεν.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Τώρα ἦλθε καὶ ἡ σειρά μου, κύριε κόμη. Εἶχον ἄμετρον ἐπιθυμίαν νὰ ἴδω τὴν θυγατέρα μου ὑποκόμησαν, εἶχον ἐπίσης ἐπιθυμίαν καὶ χρηματικῶς νὰ τὴν καταστήσω τοιαύτην, ἀλλ' αἱ ταπεινώσεις ἃς με ζητεῖτε ὑπερέβησαν τὰ ὅρια, καὶ τὸ σύνολον εἶναι πολὺ ἀκριβόν. Ἡ θυγάτηρ μου δὲν θὰ γίνῃ ὑποκόμησσα.

ΚΟΜΗΣ. Ὅταν ἐγὼ ἔλεγον ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀνάπτει ὡς πυρίτις!

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Καὶ ἐγὼ ὡσαύτως ἔχω μίαν εὐγένειαν. Περιουσία συνηγμένη τιμίως ἀπὸ τὴν βιομηχανίαν καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιχείρησιν ὑποθέσεων ὠφελίμων εἰς τὸν τόπον εἶναι ὡσαύτως μία εὐγένεια.

ΚΟΜΗΣ. Οὐδεὶς ἄλλος εἶναι πλέον ἐμοῦ πεπεισμένος, ἀλλ' ὅ,τι σᾶς λέγω εἶναι... διὰ τὰ ὄμματα τῶν ἄλλων.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς τιμίας ἐργασίας, κύριε κόμη, ἐγὼ τὴν θέτω ὑπεράνω τῆς τῶν διπλωματῶν, καὶ τῆς μεμβράνης, τῆς ὁποίας μεταξὺ μας ἃς μείνῃ, παρῆλθεν ἡ μὸδα.

ΚΟΜΗΣ. Δὲν τὰ λέγετε αὐτὰ εἰμὴ ἀπὸ ἑξαψιν νομίζω καὶ παρεξήγησιν, σεῖς ὅστις συγκατατίθεσθε νὰ ἀπογυμνωθῇτε διὰ νὰ συγγενεύσετε με αὐτὴν τὴν εὐγένειαν τῆς μεμβράνης, εἰς ἣν σᾶς παρακαλῶ νὰ ἔχετε πλειότερον σεβασμόν, σεῖς ὅστις εἰσθε μέλος τῆς εὐγενείας τοῦ βαλαντίου. Κύριε Χονδρέλλε, ἃς λησμονήσωμεν καὶ οἱ δύο ὑπά-

θεσιν διὰ τὴν ὁποίαν ἐξ ἀδυναμίας κατένευσα νὰ ἀκούω νὰ ὁμιλοῦν.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εὐχαρίστως, κύριε κόμῃ· μόνον ἔν πρῶγμα ἐνθυμηθῆτε.

ΚΟΜΗΣ. Ὅποιον;

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀποποιηθεὶς.

ΚΟΜΗΣ. Ὑγίαινε, κύριε Χονδρέλλε.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Δὲν σᾶς ὁδηγῶ μέχρι τῆς θύρας.

ΚΟΜΗΣ. Τὸ βλέπω κάλλιστα, καὶ δὲν εἶναι μόνον αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἰς σᾶς εὐρίσκω ἄτοπον· ἀλλὰ θὰ εὕρω τὸν λογαριασμόν μου.

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ μόνος.

Ὅχι! ὄχι! δὲν θὰ ἔχῃς τὴν θυγατέρα ἢ μᾶλλον τὴν προίκα τῆς θυγατρὸς μου. Ἄς πάει νὰ τὸ θέλῃ ἡ κυρία Χονδρέλλου, ἥτις θὰ ὑπεχώρει εἰς ὅλα ἀρκεῖ νὰ ἔβλεπε τὴν κόρην τῆς ὑποκόμῃσσαν, ἀλλ' ἐγώ!!... τοὺς βλέπεις ἐκεῖ νὰ νομίζουν ὅτι εἶναι διαφορετικὴ πλάσις ἀπὸ ἡμᾶς. Ἐὰν ἦναι δύο πλάσεις ὡς διατείνονται, οὗτοι εἶναι ἡ κακὴ. Ἀπεφάσισα νὰ τὸν ἀκούσω μέχρι τέλους. Ἀκοῦς ἐκεῖ ἡ εὐγένεια! Διαφορὰ δοθεῖσα κατὰ τύχην. Χαρὰ στοὺς εὐγενεῖς. Ἦθελα νὰ ἐγνώριζα ἐὰν οἱ πρόγονοί των δι' οὓς εἶναι τόσον ὑπερήφανοι, εἶναι σύμφωνοι νὰ ἔχωσι τοιοῦτους ἀπογόνους. Τέτοια σουράτια. Παράλογος πρόληψις. Ὡχ! εἶχε πολὺ δίκαιον ἐκεῖνος ὅστις ἔλεγεν· «Οἱ θνητοὶ εἶναι ἴσοι, μόνῃ ἡ ἀρετὴ καὶ ὄχι ἡ καταγωγὴ κάμνει τὴν διαφοράν.» (Προφέρων τοὺς λόγους τούτους ὁ Χονδρέλλος ἐξημμένος παρὰ πολὺ καὶ τυλισσόμενος μετὰ κομψότητος εἰς τὸν κοιτωνίτην του περιπατεῖ μὲ μεγάλα βήματα. Λαμβάνει κατόπιν τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀφεθὲν βιβλίον ὕπερ ἔλαβε προσποιηθεὶς ὅτι ἀναγινώσκει ὑψῶν τοὺς ὤμους· διὰ τὴν ἀδυναμίαν του, τὸ σκουπίζει μὲ τὴν χειρίδα του, τὸ φυσσᾷ διὰ νὰ ἐκβάλῃ τὴν

κόνιν καὶ τὸ τοποθετεῖ εἰς τὴν βιβλιοθήκην του, τὴν ὁποίαν κλειδώνει καὶ λαμβάνει τὸ κλειδίον. Ἐξακολουθεῖ νὰ περιπατῇ ἐπαναλαμβάνων πολλάκις καὶ φωνάζων).

Μόνῃ ἡ ἀρετὴ καὶ ὄχι ἡ καταγωγὴ κάμνει τὴν διαφοράν. Οἱ θνητοὶ εἶναι ὅλοι ἴσοι.

(Περιπατῶν ἵσταται εἰς τὸ παράθυρον ὅπερ βλέπει πρὸς τὸν κήπον καὶ παίζει μὲ τὰ δάκτυλα ἐπὶ τῆς ὑέλου συρίζων ἐν ᾄσμα. Αἴφνης παύει.)

Ὡ Θεέ μου! Τί βλέπω! Ἡ θυγάτηρ μου εἰς τὸν κήπον. Συμπεριπατεῖ μετὰ τοῦ γραμματέως μου. Ἀδιακόπως αὐτὸς ὁ γραμματεὺς χάνει τὸν καιρὸν του, ὡς νὰ ἀνῆκεν εἰς αὐτὸν, ὡς νὰ μὴ τὸν πληρόνω. Ὁγδοήκοντα φράγκα τὸν μῆνα διὰ νὰ περιπατῇ μὲ τὴν θυγατέρα μου εἰς τὸν ἥλιον τοῦ κήπου. Θὰ εὕρω ἄλλον εὐθυνότερον.

(Κτυπᾷ τὸν κώδωνα — ὁ Εὐσέβιος εἰσέρχεται).

ΧΟΝΔΡΕΛΛΟΣ. Εὐσέβιε, φώναξε τὸν Δημητράκη.

Ὁ Εὐσέβιος ἐξέρχεται.

Μὰ τί διάβολον κάμνει ἡ θυγάτηρ μου εἰς τὸν κήπον τόσον πρωτῷ. Αὕτη δὲν ἐξήρχετο συνήθως τοῦ θαλάμου τῆς πρὶν τοῦ προγεύματος. Χάνει τὸν καιρὸν τῆς ὡς νὰ δύναται νὰ τὸν ἀγοράσῃ ἐκ νέου· ὁ καιρὸς εἶναι πολὺτιμος, λέγει ἡ παροιμία· πετᾷ ἀνεπαισθήτως.

(Ὁ Δημητράκης εἰσέρχεται)

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Θ. Ι. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ